

**ВИЗНАЧЕННЯ КЛЮЧОВИХ ФАКТОРІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ
ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ**

*О. А. Темченко, д. т. н, професор, temaa72@mail.ru,
Ю. М. Тютюнник, студентка, julija-tjutjunik@rambler.ru
ДВНЗ «Криворізький національний університет»*

У даній статті обґрунтована об'єктивна необхідність удосконалення методів управління виробничо-господарською діяльністю підприємств гірничо-металургійного комплексу України на основі концепції визначення ключових факторів стійкого розвитку. Запропоновано науково-методичний підхід щодо економічного обґрунтування впливу ключових факторів стійкого розвитку гірничих підприємств на результативність їх роботи в контексті аналізу ресурсних можливостей та застосування методики оцінки ефективності операційної діяльності.

Ключові слова: концептуальний підхід, операційна діяльність, ефективність, стійкий розвиток, звітність, ключові фактори.

Постановка проблеми. Сталий розвиток є сучасною концепцією, що об'єднує соціальні, екологічні та економічні сторони життєдіяльності в інтересах теперішніх і майбутніх поколінь. Значною мірою такий розвиток визначається результатами функціонування великих компаній, особливо підприємств гірничо-металургійного комплексу (ГМК) в природоексплуатуючих галузях, специфіка діяльності яких характеризується підвищеним негативним впливом на довкілля, важкими умовами праці виробничого персоналу, містоутворюючим, бюджетоутворюючим і соціальним значенням. За таких обставин з урахуванням обмежених фінансових можливостей переважної більшості вітчизняних підприємств та дефіцитності енергоресурсів пріоритетне вирішення нагальних проблем полягає в удосконаленні техніки, технології та організації гірничого виробництва з метою підвищення його ефективності за рахунок забезпечення оптимального рівня витрат ресурсів на одиницю товарної продукції. При цьому підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності можливе лише за наявності надійних показників та критеріїв її оцінки на основі визначення ключових факторів стійкого розвитку (КФСР) підприємств ГМК України.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженню сутності, змісту та оцінки стійкого розвитку, методів, інструментів та механізмів управління на макро,

мезо-та мікрорівнях присвячені роботи багатьох зарубіжних і вітчизняних учених. Питання теорії сталого розвитку досліджені в роботах В. І. Данілова-Данільяна [1], О. К. Дрейера, В. Лося [2], І. Б. Сергєєва [3], Т. Х. Тітенберга [4], А. М. Шелехова [5] та інших вчених. Теоретична основа взаємодії компанії зі стейкхолдерами як осіб, що можуть впливати на діяльність та рішення організації або випробовують на собі вплив від її діяльності та рішень) розроблена в дослідженнях Ю. Е. Благова [6], І. В. Івашківського [7] та інших дослідників. Відсутність єдиного концептуального підходу до корпоративного стійкого розвитку, суперечливість термінології, різноманітність методик оцінки, різноплановість способів підтримки сталого розвитку свідчать про недостатню розробленість питань управління КФСР підприємств ГМК України з урахуванням галузевої специфіки. Для цілей управління КФСР необхідно досліджувати вплив операційної діяльності підприємств на його ефективність і результати, одержувані стейкхолдерами, що і забезпечує цілеспрямований вплив на показники стійкого розвитку.

Формулювання мети статті. Метою дослідження є розробка та обґрунтування методичного підходу до управління операційною діяльністю гірничого підприємства на основі концепції корпоративного стійкого розвитку.

Основні завдання дослідження полягають у: обґрунтуванні необхідності вдос-

коналення методів управління операційною діяльністю гірничого підприємства на основі концепції корпоративної стійкості; аналізі ресурсних факторів і розробці методики оцінки ефективності операційної діяльності гірничого підприємства; виявленні основоположних факторів і розробці методичного підходу до виміру результативності діяльності гірничого підприємства; економічному обґрунтуванні впливу ключових факторів стійкого розвитку підприємства на ефективність діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сьогоднішній день не існує чітко розробленої системи кількісних цільових індикаторів управління корпоративним стійким розвитком, що ускладнює реалізацію підприємствами відповідних принципів.

При цьому протягом декількох років складається практика складання звітів з корпоративного стійкого розвитку та його елементів, для чого розроблено основні показники, на основі яких проводиться оцінка рівня КФСР підприємства. Міжнародною організацією зі стандартизації (International Organization for Standardization, ISO) розроблено стандарти, які регламентують найважливіші напрямки, що формують КФСР підприємства. До таких стандартів відносяться:

- ISO 14001: 2004 «Система екологічного менеджменту»;
- ISO 9001: 2008 «Системи менеджменту якості. Вимоги»;
- ISO 50001: 2011 – «Система енергетичного менеджменту»;
- OHSAS 18001: 2007 «Системи менеджменту безпеки праці – Вимоги».

На території нашої країни діють відповідні міжнародним стандартам державні стандарти України (ДСТУ). Розглянуті стандарти є добровільними та не містять показників оцінки відповідних напрямків діяльності підприємств і кількісних параметрів. Мета стандартів – впровадження певних процедур і принципів діяльності підприємств, що сприяють зниженню навантаження на навколишнє середовище, підвищення безпеки праці персоналу, скороченню енерговитрат та зниженню енергоємності тощо.

Кожен з міжнародних стандартів серії

ISO орієнтований на підвищення ефективності в одному аспекті діяльності. Тому для одночасного розвитку підприємства в декількох напрямках (екологія, охорона праці, енергоефективність тощо) необхідно погоджувати стандарти між собою, а також пов'язувати ці напрямки. Індикатори економічної результативності GRI (Global Reporting Initiative – Глобальна ініціатива по звітності) відображають економічний вплив діяльності підприємства. Саме GRI є документом, що пропонує детально розроблений підхід до формування зовнішньої звітності і відображає економічну, екологічну й соціальну результативність організації. При цьому виділення трьох окремих аспектів носить умовний характер – при підготовці звітів вони повинні розглядатися у взаємозв'язку. Індикатори екологічної результативності дозволяють охарактеризувати вплив підприємства на навколишнє середовище, включаючи екосистеми, землю, повітря і воду. Індикатори соціальної результативності відносяться до впливу компанії на соціальні системи, в рамках яких вона функціонує. Поряд з показниками, рекомендованими Керівництвом GRI, компанія RobecoSam і підприємців розробили власні системи показників для оцінки рівня корпоративного стійкого розвитку.

Компанія RobecoSam (до 2013 року SAM), що спеціалізується виключно на інвестиціях у стійкий розвиток, створила визнану на світовому рівні методологію для порівняльного аналізу показників компаній в галузі соціальної та екологічної відповідальності, а також корпоративного управління. Методологія SAM використовується при складанні групи індексів стійкого розвитку – Dow Jones Sustainability Indexes (DJSI), які вважаються найнадійнішими в світі. DJSI почали функціонувати з 1999 року. З того часу RobecoSam проводить щорічне опитування 2500 компаній – відкритих акціонерних товариств з 58 галузей. Для кожної галузі розроблена анкета для самостійного заповнення компаніями, що враховує галузеву специфіку їх діяльності. Дані по кожному показнику оцінюються за шкалою від 0 до 100, після чого результати множаться на вагу відповідного критерію (критерії індивідуальні для кожної галузі) [8].

Ще однією методикою оцінки рівня КФСР є базові індикатори результативності підприємств. Система може бути адаптованим для України варіантом методології GRI. Базові індикатори результативності вибиралися таким чином, щоб показники охоплювали основні галузі відповідальності, були сумісні з використовуваними в світовій практиці рекомендаціями, не суперечили вітчизняній практиці і базувалися, в основному, на державній статистичній звітності підприємств або інформації внутрішнього управлінського обліку. Базові індикатори результативності пропонуються для використання підприємствами при підготовці нефінансових звітів, а також в системах управління для організації моніторингу, контролю та оцінки найвагоміших результатів діяльності в області ключових факторів сталого розвитку. У методології індикатор визначається як якісний або кількісний вимірник, що дає уявлення про досягнення за різними аспектами діяльності промислового підприємства.

Розроблені УСПП (Українським спілкою промисловців і підприємців) базові індикатори результативності:

- є інструментом взаємодії із зацікавленими сторонами;

- підтримують системи оцінок показників корпоративного стійкого розвитку, встановлені нормативно і добровільними ініціативами;

- допомагають підприємству у створенні системи збалансованого та адекватного уявлення про їх економічні, екологічні та соціальні показники діяльності;

- допомагають удосконалювати системи управління на підприємстві, підвищити ефективність моніторингу, контролю та оцінки ключових результатів роботи організації;

- сприяють співставленню результатів та інформації в нефінансових звітах різних підприємств.

Перевагою методології УСПП стосовно підприємств, працюючих в Україні, є її адаптація до вітчизняних умов, а також вимірні показники (на відміну від SAM, в методології якої не розкриваються конкретні оцінювані показники). Основні аспекти діяльності підприємств в області корпоратив-

ного стійкого розвитку та результативність в економічній, соціальній і екологічній сферах відбиваються ними в нефінансовій звітності. В Україні складання нефінансової звітності носить рекомендаційний характер, і її публікація є добровільною ініціативою, проте, законодавство ряду країн встановлює відповідні вимоги для державних компаній (до таких країн належать Швеція та Китай) або для великих компаній незалежно від форми власності (наприклад, ПАР, Малайзія, Данія, Франція). Подання звітності в галузі стійкого розвитку є обов'язковою вимогою для участі в деяких проектах Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР). Нефінансова звітність в області корпоративного стійкого розвитку (sustainability reporting, SR) – це добровільно розкрита інформація, достовірно і доступно для ключових зацікавлених сторін відображає основні аспекти та результати діяльності компаній, пов'язані з реалізацією стратегії стійкого розвитку бізнесу компанії. [9]. Звіт повинен забезпечувати збалансоване і розумне уявлення діяльності підприємства із забезпечення стійкого розвитку, включаючи позитивні і негативні ефекти цієї діяльності. Звіти в області корпоративного сталого розвитку повинні складатися з дотриманням таких принципів:

- істотність (звітність повинна охоплювати індикатори, що відображають найбільш істотні економічні, екологічні та соціальні напрями діяльності підприємства);

- залучення зацікавлених осіб (підприємство повинно ідентифікувати коло зацікавлених осіб і прагнути до відбиття у звітності найбільш значущих для них питань);

- контекст стійкого розвитку (підприємство повинно прагнути включити інформацію про свою діяльність в більш широкий контекст екологічних та соціальних аспектів, якщо такий контекст надає інформації істотне додаткове значення).

Принципами, що визначають якість звітності в області стійкого розвитку, є:

- точність (інформація, представлена у звітності, може мати лише несуттєвий рівень похибки);

- своєчасність (терміни публікації звітності повинні відповідати потребам зацікавлених осіб);

– ясність (інформація повинна публікуватися у формі, доступній максимально широкому колу користувачів, у той же час залишаючись зрозумілою для них).

Серед основних переваг звітності з корпоративного стійкого розвитку для підприємства можна відзначити, що вона дозволяє виявляти думки та очікування зацікавлених сторін щодо діяльності підприємства та роз'яснювати свою стратегію в області корпоративного стійкого розвитку; демонструє, що думки зацікавлених сторін враховані, і формує довгострокове довіру і співробітництво; служить ефективним інструментом виявлення, попередження та зниження нефінансових ризиків і формування стійкої репутації; підвищує конкурентоспроможність підприємства в цілому.

Залежно від цілей і рівня розвитку підприємства в області корпоративного стійкого розвитку, нефінансова звітність може здійснюватися в п'яти основних видах: спеціальний розділ у річному звіті підприємства, екологічний звіт, соціальний звіт, звіт про стійкий розвиток, інтегрований звіт.

В Україні останні роки активно розвиваються форми щорічної звітності з використанням базових принципів, елементів і показників результативності міжнародних стандартів. Цьому багато у чому сприяє діяльність підприємців, які створили національний реєстр нефінансових звітів українських компаній. Найбільшого поширення серед стандартів складання нефінансової звітності отримало як було раніше зазначено Керівництво GRI. Основна мета Керівництва GRI – забезпечити організаціям підтримку при підготовці звітності, яка містить значиму інформацію з найбільш важливих питань стійкого розвитку і зробити підготовку такої звітності стандартною практикою. Остання версія GRI – G4 передбачає оцінку рівня розвиненості звітів компанії на основі двох рівнів відповідності – «Базовий» і «Повний». Для того щоб підготувати звіт відповідно до Керівництва G4, підприємство повинне: [10].

– приділяти основну увагу істотним питанням (аспектам) та надавати відомості про підходи в області менеджменту за усіма істотними аспектами;

– для забезпечення відповідності «Базо-

вому» рівню надавати відомості принаймні по одному показнику кожного істотного аспекту, а для забезпечення відповідності «Повному» рівню - відомості з усіх застосованих показників за усіма істотними аспектами;

– для забезпечення відповідності «Базовому» рівню надавати відомості по «Спільним стандартним елементам звітності», таким як основні організаційні відомості, взаємодія із зацікавленими сторонами і корпоративне управління; для забезпечення відповідності «Повному» рівню надавати додаткову інформацію по стратегії, корпоративному управлінню, дотриманню професійної етики та ділової порядності;

– надавати відомості по «Специфічним стандартним елементам звітності», якщо є галузевий додаток, при цьому аспекти, зазначені у такому додатку, є суттєвими для забезпечення відповідності як по «Базовому», так і по «Повному» рівням;

– включити таблицю застосування стандартних елементів звітності GRI з зазначенням номерів сторінок, щоб у звіті компанії було простіше знайти показники забезпечення відповідності «Базовому» і «Повному» рівням.

Аналіз розроблених методик оцінки корпоративного сталого розвитку виявив такі недоліки:

– розгляд методики направлений на оцінку діяльності підприємства та надання інформації про її результати. При цьому немає інструменту, що дозволяє управляти корпоративним стійким розвитком підприємства;

– найбільш поширена методика складання нефінансової звітності GRI не адаптована до особливостей українських умов і не відображає специфіку діяльності вітчизняних підприємств.

На основі аналізу стратегії було розроблено узгоджену систему показників, що характеризують ефективність виробничо-господарської діяльності підприємств ГМК в поточному періоді (рис. 1), що дозволило запропонувати методичний підхід з урахуванням специфіки операційної діяльності підприємств та можливістю не тільки оцінювати рівень їх корпоративного стійкого розвитку, але і керувати ним. Видобуток за-

лізної руди відноситься до найважливішої галузі промисловості, стійкий розвиток якої є обов'язковою умовою сучасного промислового виробництва. На сьогоднішній день в світі все більше залізорудних підприємств впроваджує екологічно та соціально відповідальні підходи до ведення бізнесу, спрямовані на мінімізацію можливих ризиків

при розробці родовищ і виробництві готової продукції. [11]. Підприємства інвестують кошти в нові технології, розробляють екологічні та соціальні програми і приймають добровільні зобов'язання, спрямовані на вирішення екологічних та соціальних проблем, збереження біологічного різноманіття.

Рис. 1. Показники, що характеризують ефективність операційної діяльності підприємств ГМК України

Ключовими гравцями на ринку залізорудної сировини є три корпорації (Vale, RioTinto і BHP Billiton), частка яких на світовому ринку становить близько 61%, що дозволяє їм диктувати цінову політику. Рудні активи компаній зосереджені в основному в Бразилії, Австралії та Канаді, а ринки збуту знаходяться в Азії, Європі та Північній Америці. Зростання обсягів видобутку залізорудної сировини веде до постійного підвищенню рівня впливу на навколишнє середовище, а також збільшенню кількості відходів збагачення - хвостів. У зв'язку з підвищеним рівнем впливу на навколишнє середовище, обумовленим специфікою діяльності залізорудних компаній, світові лідери з видобутку залізної руди (Vale і RioTinto) оголосили про впровадження принципів стійкого розвитку, що інтегровані в усі аспекти їх бізнесу та представлені у вигляді ряду практик, стандартів і стратегій. Ком-

панії щорічно публікують звіти в області концепції стійкого розвитку. В RioTinto введені в оборот «зелені» корпоративні стандарти, правила поведінки та процедури забезпечення безпеки, обов'язкові для дотримання на виробництві. Компанія використовує комплексний підхід до контролю індивідуального ризику кожного співробітника (здоров'я, безпека, рівень життя, особистість).

З урахуванням зазначених принципів на рис. 2 наведено піраміду ефективності корпоративного стійкого розвитку в залізорудній галузі промисловості України.

Враховуючи світові тенденції, вітчизняні підприємства залізорудної галузі розробляють політику корпоративного стійкого розвитку і відображають результати її впровадження в публікованих нефінансових звітах. Українські гірничо-металургійні комбінати публікують в якості нефінансової звіт-

ності соціальні звіти. Виконаний аналіз наданої українськими залізорудними підприємствами звітності, у тому числі з порівнянням ступіні відповідності звітів вимогам GRI, надав можливість отримати дані про наявність або відсутність міжнародних сертифікатів в області менеджменту якості,

охорони та безпеки праці, а також екологічного менеджменту. Нефінансова звітність, яка публікується українськими гірничо-металургійними компаніями, хоча і складається відповідно до вимог GRI, проте має місце, переважно, формальний, шаблонний підхід до дотримання вимог стандарту.

Рис. 2. Піраміда ефективності стійкого розвитку залізорудної галузі помисловості

Ряд показників не розкривається, або розкривається для всієї групи, без аналізу показників підприємств, що входять до неї. Співставлення інформації по різних підприємствам важко здійснити в силу відсутності відносних показників у наданій нефінансовій звітності. Незважаючи на спроби українських підприємств залізорудної галузі впровадити принципи корпоративного стійкого розвитку, результати перевірок контролюючих органів свідчать про проблеми в екологічній та соціальній сферах. Таким чином, незважаючи на успішну економічну діяльність, екологічні та соціальні показники підприємств ГМК України ставлять під загрозу їх стійкий розвиток. Підприємствам необхідна система управління корпоративним стійким розвитком, спрямована на поліпшення показників за всіма трьома напрямками. Зокрема, в дослідженнях Н. Я. Лобанова [11] розглядаються аспекти еколого-економічної, природоохоронної діяльності гірничих підприємств, та їх застосування при стійкому розвитку. Специфіка діяльності гірничих підприємств характеризується підвищеним впливом на стейкхолдерів вна-

слідок низки факторів (табл. 1). Тому необхідно проводити оцінку впливу гірничого підприємства на її ключових стейкхолдерів. Прийняття екологічно та соціально відповідальних практик ведення бізнесу і побудова системи управління стійким розвитком дозволить підприємствам залізорудної галузі:

- уникнути наднормативних екологічних платежів і штрафних санкцій за рахунок зменшення кількості та масштабу аварій та зниження витрат на ліквідацію їх наслідків;
- отримати пряму економічну вигоду від впровадження більш прогресивних технологій і систем управління за рахунок економії ресурсів і зниження втрат;
- зміцнити відносини з органами місцевої влади та державного екологічного контролю, населенням, громадськими природоохоронними організаціями, що вплине на сприйняття діяльності підприємства в регіоні;
- полегшити процедуру отримання сертифікації на відповідність міжнародним стандартам (ISO 9000, ISO 14000, OHSAS 18000) та зміцнити позиції підприємства серед вітчизняних і зарубіжних партнерів;

– привернути увагу інвесторів і полегшити доступ до міжнародного капіталу, особливо в тих випадках, коли фінансування потрібно отримати від банків, які поділяють міжнародні конвенції в галузі охорони навколишнього середовища, зокрема, «Принципи Екватора» комплекс добровільних принципів, розроблених і прийнятих банками для оцінки екологічних і соціальних ризиків при наданні проектного фінансування. Концепція «Принципів Екватора» базується на приро-

доохоронних і соціальних стандартах, застосовуваних Міжнародної фінансовою корпорацією (IFC) – членом групи Всесвітнього банку, що здійснює фінансування в приватному секторі. Ці принципи застосовуються в глобальному масштабі для кредитів у сфері банківського проектного фінансування із загальною сумою капітальних витрат не менше \$50 млн (у США знижене до \$10 млн.).

Таблиця 1.

Фактори, що визначають взаємодію підприємств ГМК України з основними стейкхолдерами

Основні групи зацікавлених осіб	Фактори, що визначають обов'язковість та пріоритетні напрями взаємодії підприємств ГМК зі стейкхолдерами
Акціонери	-складна система управління, значна кількість управлінських ланок; -підвищені ризики діяльності, у тому числі геологічні.
Споживачі	-стійкість зв'язку з споживачами залізовмісткої продукції в наслідок високої концентрованості ринку і певного стану підприємства на початку технологічного ланцюжка з виробництва товарної продукції.
Персонал	-важкі умови праці; -високий рівень травмонебезпечності; -високий ризик професійних захворювань; -високі вимоги до підготовки та перепідготовки персоналу.
Суспільство	-підвищеної негативний вплив діяльності гірничого підприємства на екологічний стан регіону; -високе соціальне значення підприємства; -висока ймовірність аварій та техногенних катастроф; - містоутворююче значення підприємства.
Держава	-підвищений негативний вплив діяльності підприємств ГМК на екологічний стан регіону; -високе соціальне значення підприємства; -висока ймовірність аварій та техногенних катастроф; - містоутворююче значення підприємства; -бюджетоутворююча роль підприємства

Висновки. На підставі аналізу наукової літератури виявлено наявність безлічі трактувань стійкого розвитку, основною ознакою якого є врахування трьох тісно взаємопов'язаних складових: економічної, соціальної та екологічної. Підтверджено, що специфіка діяльності провідних підприємств ГМК характеризується підвищеним впливом на довкілля, важкими умовами праці виробничого персоналу, містоутворюючим, бюджетоутворюючим і соціальним значенням. Зазначені особливості обумовлюють необхідність невідкладного впровадження у ви-

робничу діяльність міжнародних стандартів ISO, які регламентують найважливіші напрямки, що формують ключові фактори стійкого розвитку сучасного підприємства. Обґрунтована об'єктивна необхідність удосконалення методів управління виробничо-господарською діяльністю підприємств ГМК України на основі сформованої концепції ключових факторів стійкого розвитку. Запропоновано концептуальний підхід щодо економічного обґрунтування впливу ключових факторів стійкого розвитку гірничих підприємств на результативність їх роботи в контексті аналізу ресурсних можли-

востей та застосування методики оцінки ефективності операційної діяльності.

Література

1. Данилов–Данильян В. И. Экологический энциклопедический словарь/ научно-ред. совет В. И. Данилов–Данильян и др. – М. : Ноосфера, 2002. – 930 с.
2. Дрейер А. К. Экология и устойчивое развитие: уч. пос. / А. К. Дрейер, В. А. Лось. – М. : Изд-во УРАО, 1997. – 224 с.
3. Сергеев И. Б. Устойчивое развитие: теоретико-методические подходы / И. Б. Сергеев, Л. В. Лапочкина // Записки Горного института. – 2009. – Т. 184. – С. 264 – 269.
4. Титенберг Т. Экономика природопользования и охрана окружающей среды / Т. Титенберг. – М. : ОЛМА-Пресс, 2001. – 591 с.
5. Шелехов А. М. Основные положения стратегии устойчивого развития России / А. М. Шелехов. – М., 2002. – 161 с.
6. Благов Ю. Е. Корпоративная социальная ответственность: эволюция концепции / Ю. Е. Бла-

гов. – СПб : Издательство «Высшая школа менеджмента», 2010. – 272 с.

7. Ивашковская И. В. Модель корпоративного управления на основе стоимости для стейкхолдеров / И. В. Ивашковская // Вестник Финансовой академии. – М. : 2010. – № 2 (56). – С. 29–35.
8. Барсола И. Индексы устойчивого развития Dow Jones и методология SAM / И. Барсола, Е. Косминская, Э. Гай // В фокусе: корпоративное управление и устойчивое развитие. Вестник. – 2013. – № 3. – С. 11–13.
9. Белоусов К. Ю. Устойчивое развитие компании и корпоративная устойчивость: проблемы интерпретации / К. Ю. Белоусов // Проблемы современной экономики. – 2012 – № 4. – С. 120–123.
10. Глобальная инициатива по отчетности: Руководство по отчетности в области устойчивого развития версии G4 и его влияние на подготовку отчетности.
11. Лобанов Н. Я. Эколого-экономическое обоснование природоохранной деятельности горных предприятий / Н. Я. Лобанов // Записки Горного института. – 2011. – т. 147. – С. 125–127.

ОПРЕДЕЛЕНИЕ КЛЮЧЕВЫХ ФАКТОРОВ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ ГОРНО-МЕТАЛЛУРГИЧЕСКОГО КОМПЛЕКСА УКРАИНЫ

А. А. Темченко, д. т. н, профессор, Ю. М. Тютюник, студентка, ГВУЗ «Криворожский национальный университет»

В данной статье обоснована объективная необходимость совершенствования методов управления производственно-хозяйственной деятельностью предприятий горно-металлургического комплекса Украины на основе концепции определения ключевых факторов устойчивого развития. Предложено научно-методический подход по экономическому обоснованию влияния ключевых факторов устойчивого развития горных предприятий на результативность их работы в контексте анализа ресурсных возможностей и применения методики оценки эффективности операционной деятельности.

Ключевые слова: концептуальный подход, операционная деятельность, эффективность, устойчивое развитие, отчетность, ключевые факторы.

DEFINITIONS OF KEY FACTORS FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF MINING AND METALLURGICAL COMPLEX OF UKRAINE

O. A. Temchenko, D.Sc.(Tech.), Prof., Yu. M. Tyutyunyk, student, SHEI «Kryvyi Rig National University»

The objective necessity of improved management of industrial and economic activities of mining and metallurgical complex of Ukraine is substantiated on the basis of the concept of identifying key factors of sustainable development. Scientific and methodical approach to the economic feasibility of the influence of key factors for sustainable development of mining enterprises on their productivity is suggested in the context of the analysis of resource potential and application of methodology for assessing operating performance.

Keywords: conceptual approach, operating activities, feasibility, sustainability, accountability, key factors.

Рекомендовано до друку д. е. н., проф. Вагоновою О. Г. Надійшла до редакції 3.02.2015 р.